

Achterhoek College

Wat je over de Achterhoek moet weten

Werk mee aan een vitale regio

Ontdek nieuwe inspiratiebronnen voor een sterke Achterhoek

Maak kennis met interessante Achterhoekers

Verkrijg meer inzicht in de eigenheid van de regio

Kom netwerken en kennis delen

Leer meer over de (cultuur)historie van de Achterhoek

Achterhoek College wordt georganiseerd door het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers

Achterhoek College krijgt een vervolg!

Met de leergang 2017 biedt het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers na het succesvolle eerste Achterhoek College van 2016 een nieuwe serie colleges aan voor iedereen die inzicht wil krijgen in de Achterhoek en de Achterhoekse samenleving. Opnieuw kunnen de deelnemers kennismaken met veel uiteenlopende aspecten van de Achterhoek. Daarvoor is een interessant team van docenten aangetrokken, stuk voor stuk erkende autoriteiten op verschillende vakgebieden.

De colleges worden grotendeels in het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers gegeven, maar een tweetal vindt plaats op locatie; zo zijn we in september te gast bij de Sint Willibrordsabdij in de Slangenburg en in november bij Villa Mondriaan in Winterswijk.

De leergang is bedoeld voor mensen die in de Achterhoek of Liemers (komen) wonen en werken en die belangstelling hebben voor de Achterhoekse samenleving vanuit historisch, economisch, cultureel en sociologisch perspectief. Het Achterhoek College biedt de mogelijkheid om met name culturele en cultuurhistorische onderwerpen uit te diepen hetgeen kan bijdragen aan het beter leren kennen van de identiteit van de Achterhoek. Tijdens de colleges is er volop gelegenheid om elkaar te ontmoeten en kennis te delen. Deelnemers die alle colleges hebben gevolgd ontvangen na afloop een certificaat.

Het Achterhoek College wordt mede mogelijk gemaakt door het Cultuur- & Erfgoedpact Achterhoek. Dit pact, een initiatief van negen Achterhoekse gemeenten en provincie, streeft naar versterking van de culturele identiteit en leefbaarheid van de Achterhoek met als dragers cultuur, erfgoed en amateurkunst. Het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers is één van de vijf coördinatoren van het pact.

Een college in twee delen

1/ Graven naar het verleden

College door Davy Kastelein

In veel dorpen en steden van de Achterhoek zien we monumenten die ons een idee geven hoe het hier vroeger moet zijn geweest. Maar wat zich in de Achterhoekse bodem bevindt, is zo mogelijk nòg interessanter en kan ons nog veel meer duidelijk maken over ons verleden. In Doesburg, dat een van de poorten tot de Achterhoek vormt en waar de historie letterlijk voor het opscheppen ligt, werd onlangs met archeologisch onderzoek de onderste steen boven gehaald rond het Gasthuishof. Davy Kastelein was daar als regio-archeoloog voor de Achterhoek bij betrokken. Bij het Achterhoek College 2017 bijt hij het spits af met zijn college over wat de Doesburgse bodem voor ons opgeslagen hield.

Davy Kastelein (1973) studeerde Provinciaal Romeinse Archeologie in Nijmegen en Amsterdam. Hij studeerde af op het onderwerp 'Rituele deposities in Noord- en Oost-Nederland gedurende de Midden IJzertijd tot en met de Romeinse Tijd'. Tijdens en na zijn studie is hij achtereenvolgens werkzaam geweest bij RAAP oost, Archeologie Deventer en de gemeente Zutphen als gravend onderzoeker. Daarnaast vervult hij de rol van regio-archeoloog voor de Achterhoek.

2/ Conserveren, bewaren en toegankelijk maken

College door Femia Siero

Meters archiefmateriaal van eeuwen her worden bij het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers bewaard. Rechterlijke, gemeentelijke en persoonlijke archieven ontsluiten het verleden. Wie de Achterhoek anno 2017 wil begrijpen, kan door het bestuderen van deze archieven een beeld krijgen van datgene waarmee onze voorouders zich bezighielden. Femia Siero geeft in het tweede college op deze avond een college over het archiefbeheer in de Achterhoek en Liemers. Zij zal vertellen wat het beheren van archieven precies inhoudt en over welk soort archieven het in het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers eigenlijk gaat. Daarbij zal worden toegelicht wat er wordt gedaan aan de conservering en restauratie en het toegankelijk maken van de archieven. Het college wordt afgesloten met een rondleiding door het archiefdepot waarbij enkele bijzondere archiefstukken getoond en besproken zullen worden.

Femia Siero (1968, Utrecht) is sinds 1994 archivaris en is als zodanig werkzaam geweest bij verschillende archiefdiensten, waaronder het Utrechts Archief en het Regionaal Archief West-Brabant. Gedurende bijna tien jaar bekleedde zij de functie van stadsarchivaris bij Regionaal Archief Zutphen totdat zij in 2011 aan het hoofd kwam te staan van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers. Femia woont al ruim tien jaar in Doesburg.

26.09

Van 19.30 tot 21.30 uur

God zoeken in de Achterhoek

College door abt Henry Vesseur (op locatie in de Sint Willibrordsabdij te Doetinchem)

De derde lezing van het Achterhoek College vindt plaats op een bijzondere en zeer toepasselijke plaats: de Sint Willibrordsabdij van de Slangenburg te Doetinchem, waar twaalf monniken op dit moment deel uitmaken van de Benedictijner gemeenschap. De bedoeling van dit college is om de deelnemers een 'learning experience' te bieden van het huidige kloosterleven. Na een korte rondleiding door een deel van de abdij kunt u aanwezig zijn bij een gebedsdienst, de zogenaamde *Completen* of dagafsluiting. Daarna vervolgt abt Henry Vesseur het college in het Stiltecentrum van de abdij met de geschiedenis van de Benedictijnen en een toelichting op de wijze waarop zij het kloosterleven in de Achterhoek vormgeven.

Broeder Henry Vesseur O.S.B. (Leimuiden, 1959) studeerde Filosofie en Theologie. In 1979 trad hij in bij de Benedictijnen van de Sint Benedictusberg te Vaals, waar hij in 1980 de monniksgeloften aflegde. In 1993 werd hij tot priester gewijd en sinds 1999 maakt hij deel uit van de Benedictijnergemeenschap in de Achterhoekse Sint Willibrordsabdij waar hij in 2015 tot abt werd gekozen. Naast de geestelijke begeleiding van de monniken is hij verantwoordelijk voor het beheer van de abdijgebouwen en -gronden en voor de organisatie van de activiteiten waarvan de monniken moeten leven.

10.10

Van 19.30 tot 21.30 uur

Een college in twee delen

1/Tussen huis, huus en hoes. De plaats van het Achterhoeks tussen de Nederlandse dialecten

College door Jan Berns

Het Achterhoeks als gangbare streektaal hoor je steeds minder, maar de Achterhoekers die geboren en getogen zijn in de regio en die het van huis uit meekrijgen, gebruiken in het dagelijks leven nog volop het dialect om zich uit te drukken. Ook in de namen van huizen, boerderijen, restaurants en allerhande andere aanduidingen komen we nog regelmatig losse woorden of uitdrukkingen uit het dialect tegen. In de regionale (pop)muziek is het gebruik van het dialect zelfs nog springlevend. Het dialect wordt ook bestudeerd en er verschijnen regelmatig publicaties over en in de streektaal.

Jan Berns geldt als een erkende autoriteit op het gebied van de dialectologie en plaatst aan de hand van een citaat van de beroemde Gelderse historicus Arend van Slichtenhorst (1615 tot 1657) het dialect in een historische context. Hij laat zien welke positie het dialect inneemt tussen de ons omringende dialecten.

Jan B. Berns (1937, Pannerden) studeerde Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de KU Nijmegen (thans Radboud Universiteit) en promoveerde daar in 1983. Vanaf 1969 was hij verbonden aan het Meertens Instituut, als hoofd van de afdeling Dialectologie en als waarnemend directeur. In zijn publicaties houdt hij zich bezig met dialectologische, naamkundige, taalhistorische en veterinaire-historische onderwerpen.

2/ Platzingen mo-j können

College door Hans Keuper

Dialectmuziek bestaat niet, net zo min als dialectballet of dialectschilderkunst. Dialectliteratuur bestaat wel en er worden over de hele wereld liedjes en verzen in een of ander dialect geschreven en gezongen. In dit college dat wordt gegeven door Hans Keuper, frontman van de bekende dialectband Boh Foi Toch, wordt de geschiedenis van het lied in de Nedersaksische/ Platt-Duutsche taal van de Middeleeuwen tot vandaag belicht. Er zullen ook liederen en versjes ten gehore gebracht worden.

Hans Keuper (1944, Dinxperlo) leerde Nederlands op de lagere school en op de HBS, Achterhoeks sprak hij zijn hele leven al. Na zijn studie Biologie aan de Rijksuniversiteit Utrecht vertrok hij 'naar Kameroen en kwam ook weerom'. Jarenlang was hij redacteur van het dialecttijdschrift 'De Moespot'. Voor het Radio Gelderland programma 'Um de Meddagpot' schreef hij muzikale columns en tien jaar lang verzorgde hij vier keer in het seizoen het programma 'Keuper, anders met Andern' in Schouwburg Amphion te Doetinchem. Ook geniet hij al 27 jaar bekendheid als de frontman van de in het 'plat' zingende band Boh Foi Toch.

31.10

Van 19.30 tot 21.30 uur

Achterhoek

Politiek en media in de Achterhoek

College door Jan Markink en Wouke van Scherrenburg

Hoe beïnvloedt de Achterhoekse eigenheid de lokale bestuurders? En op welke wijze kun je het best omgaan met bewonersinitiatieven? Waar heb je als bestuurder nog invloed op? Hoe zorg je voor sterk bestuur in de regio? Welke rol speelt de pers daarin, zeker nu er lokaal en regionaal steeds meer bezuinigd wordt op de media? Is krimp een last of biedt het juist kansen? En kijken we daarbij ook over onze grenzen? Provinciaal bestuurder Jan Markink en journalist Wouke van Scherrenburg nemen de cursisten mee in de Achterhoekse politiek en media.

Jan Markink (1954, Borculo) is geboren en getogen in de Achterhoek. Markink heeft een lange ervaring in de lokale en provinciale politiek. Sinds april 2011 is hij namens de VVD gedeputeerde bij de provincie Gelderland. Hij is verantwoordelijk voor algemeen bestuur, financiën, sport, toezicht gemeentefinanciën en interbestuurlijk toezicht. Voor hij gedeputeerde werd, was hij van april 1995 tot maart 2011 Statenlid en fractievoorzitter van de VVD.

Wouke van Scherrenburg (1946, Ede) is parlementair journalist en woont sinds 2008 in de Achterhoek. Van Scherrenburg ontwikkelde naast haar werkzaamheden als debatleider, dagvoorzitter en presentatietrainer initiatieven om de regio over het voetlicht te krijgen. Zoals politiek/cultureel café Piment waarin landelijke en regionale kopstukken maandelijks met elkaar in gesprek komen en het jaarlijkse Lentediner, de ontmoeting tussen de Achterhoek en de Tweede Kamer. Komend seizoen zal zij in samenwerking met de bibliotheek 'Boekiesparty' gaan presenteren.

7.11

Van 19.30 tot 21.30 uur

Mondriaans jeugd in Winterswijk

College door Judith Kadee (op locatie in Villa Mondriaan te Winterswijk)

In deze lezing vertelt Judith Kadee het levensverhaal van Piet Mondriaan, wiens schilderscarrière begon in Winterswijk en eindigde in New York. Mondriaan woonde van zijn achtste tot zijn twintigste jaar in Winterswijk en ontwikkelde daar het talent waarmee hij een van de belangrijkste vernieuwers van de schilderkunst in de 20e eeuw zou worden. Judith Kadee neemt de deelnemers aan het college mee het museum in om oog in oog met Mondriaans schilderijen het verhaal van zijn bijzondere levensloop te vertellen.

Judith Kadee (1992, Vlaardingen) volgde haar opleiding aan het Amsterdam University College, waar ze cum laude afstudeerde met een bachelor Film- en Museumstudies. Tijdens haar studie werkte ze onder meer bij de Saatchi Gallery in Londen en bij EYE Filmmuseum in Amsterdam. Gedurende haar master Museum Studies in Londen solliciteerde ze naar de functie van junior-directeur bij Villa Mondriaan in Winterswijk, waar ze sinds 2015 directeur is.

(Ge)bouwen in de Achterhoek

College door Wim Maas

De regionale identiteit wordt mede bepaald door de gebouwde omgeving. Architect Wim Maas laat u kennismaken met de monumenten en belangrijke bouwwerken in de Achterhoek en laat in dit college zien of er sprake is van een specifiek Achterhoekse architectuur en waaraan je die zou kunnen herkennen. In hoeverre bepalen bestemming, materiaalkeuze en tradities de bouwstijl die we in gebouwen uit vroeger tijden en in de eigentijdse architectuur in de Achterhoek tegenkomen?

Wim Maas (1953, Winterswijk) werkte na zijn HTS-opleiding van 1979 tot 1986 op een architectenbureau in Amersfoort, waar hij zich specialiseerde in de restauratie van monumenten; daarnaast was hij ook werkzaam in diverse nieuwbouwprojecten, waaronder kerken, scholen en gemeentehuizen. In diezelfde periode volgde hij een opleiding aan de Academie van Bouwkunst in Arnhem, waar hij in 1986 afstudeerde. Na enkele jaren te hebben gewerkt bij verschillende bureaus, begon hij in 1991 zijn eigen bureau in Lochem onder de naam Maas Architecten BNA. Inmiddels is er ook een vestiging in Zeist. Naast zijn werk als architect is Maas ook jarenlang lid geweest van diverse welstandscommissies en van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit in Apeldoorn.

Kosten deelname

De kosten bedragen € 200,- (inclusief BTW) voor het gehele college inclusief koffie/thee en fris, afsluitende bijeenkomst en certificaat. Er wordt geen restitutie verleend bij het niet volgen van een college.

Certificaat

Er wordt een certificaat verstrekt nadat tenminste vijf avonden van het college gevolgd zijn.

Aanmelden

Het Achterhoek College heeft plaats voor maximaal dertig deelnemers.

U kunt zich aanmelden tot 1 september door een e-mail te sturen naar info@ecal.nu. U kunt ook bellen naar 0314-787078.

Gehele college of onderdelen

Mocht er na sluiting van de inschrijving nog plek zijn dan kunnen in overleg ook een of meerdere colleges bezocht worden. De deelnamekosten bedragen in dat geval € 40,- (inclusief BTW) per avond.

Alle deelnemers die de gehele leergang 2017 hebben gevolgd, ontvangen een gratis jaarabonnement op Oer, cultuurhistorisch tijdschrift van Achterhoek en Liemers.

Alle colleges vinden plaats in het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers met uitzondering van het college van 26 september, 'God zoeken in de Achterhoek', dat plaats vindt in de Sint Willibrordsabdij in Doetinchem en het college van 7 november 'Mondriaans jeugd in Winterswijk' dat in Villa Mondriaan in Winterswijk wordt gegeven.

Tot ziens bij het Achterhoek College!

Het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) richt zich op de streekcultuur en -historie van de Achterhoek en de Liemers. Naast het beheer van archieven en collecties is het Erfgoedcentrum een informatie- en kenniscentrum op het gebied van de regionale identiteit van de Achterhoek en de Liemers. Het faciliteert inwoners bij hun zoektocht naar de (eigen) identiteit in verleden, heden en toekomst en stimuleert hen daar kracht en energie uit te halen. Daartoe biedt het Erfgoedcentrum een breed programma waarin talloze activiteiten zijn opgenomen. Zie www.ecal.nu voor meer informatie.

Het Erfgoedcentrum is gevestigd in gebouw 't Brewinc, IJsselkade 13, Doetinchem.

